

جراحی دفاع پاکستان از جمهوری آذربایجان در مناقشه قره باغ

پاکستان جزو نخستین کشورهایی بود که در مناقشه قره باغ بین ارمنستان و آذربایجان از مواضع جمهوری آذربایجان دفاع کرد.

به گزارش آران نیوز به نقل از تسنیم، چند روز قبل و در ابتدای درگیری ها بین دو کشور ارمنستان و جمهوری آذربایجان وزارت امور خارجه پاکستان به صراحت از حق قانونی آذربایجان در دفاع از خود و حفظ تمامیت ارضی این کشور دفاع کرد؛ به گونه ای که در مصاحبه با برخی از مقامات پاکستانی به ارمنستان هشدار داده شد تا هر چه سریع تر دست از اشغالگری این منطقه بردارد.

دیری نپایید که هشتک AzerbaijanIsNotAlone در صدر ترندهای توییتری پاکستان و مورد حمایت مردم این کشور قرار گرفت و بسیاری از مقامات رسمی پاکستانی نه تنها حمایت خود را در صفحات توییتر از آذربایجان اعلام کردند، بلکه مواضع تند و سختی در قبال ارمنستان در پیش گرفتند.

این واکنش ها باعث شد «علی علیزاده» سفیر آذربایجان در پاکستان از موضع رسمی وزات امور خارجه پاکستان در صفحه توییتر خود قدردانی کند و مراتب سپاس «الهام علی اف» را به عمران خان برساند.

اما به راستی این واکنش صریح و زود هنگام پاکستان در مورد این مناقشه ریشه در چه چیز دارد و به چه علت پاکستان در مناقشه قره باغ به صورت قاطع و محکم دست به حمایت از آذربایجان زده است؟

در ادامه این یادداشت به علل حمایت جمهوری اسلامی پاکستان از جمهوری آذربایجان خواهیم پرداخت.

عدم به رسمیت شناختن ارمنستان

پاکستان تنها کشوری در دنیاست که ارمنستان را به رسمیت نمی شناسد و علت آن هم حمایت از حق قانونی مردم قره باغ بوده است. باید این را دانست که دو کشور هیچ گونه سفارتخانه ای در پایتخت های یکدیگر ندارند و تقریباً روابط دیپلماتیک ایروان- اسلام آباد به صفر می رسد.

از طرفی پاکستان پس از ترکیه و رومانی جزء اولین کشورهایی بود که جمهوری آذربایجان را در سال 1991 میلادی به رسمیت شناخت و تنها پس از یک ساعت از به رسمیت شناختن این کشور توسط ترکیه، پاکستان نیز جمهوری آذربایجان را به رسمیت شناخت.

مساله حمایت پاکستان از کشورهای مسلمان و رد پای هند در حمایت از ارمنستان

هرچند منطقه قره باغ ارمنی نشین است اما آذربایجان یک کشور مسلمان است و به همین علت مورد حمایت مستقیم حکومت اسلامی پاکستان قرار دارد و با تعویض دولت ها تغییری در سیاست های خارجی اصلی و کلان پاکستان رخ نداده است.

به علاوه اینکه نگاه پاکستان به مساله قره باغ و حمایت از آن به مثابه نگاه حمایتی این کشور به مساله فلسطین و از همه مهمتر کشمیر است.

مواضع آذربایجان در مورد مساله کشمیر به طرفداری از پاکستان ختم می شود در حالی که در مقابل ارمنستان بارها به صراحت در دیدارهای رسمی با مقامات هندی از حمایت خود از هند در مورد مناقشه منطقه کشمیر سخن گفته است.

باید عنوان کرد در کنار موضع هندی ارمنستان در مساله کشمیر روابط سیاسی و اقتصادی این کشور با هند به عنوان دشمن بزرگ پاکستان، در سطح بسیار خوبی قرار دارد و همین مساله به حمایت پاکستانی ها از آذربایجان در مقابل ارمنستان افزوده است.

در پاسخ به خوش خدمتی ارمنستان به هند در خصوص مناقشه کشمیر، هند نیز یک توافق با ارمنستان برای تامین رادارهای مکان یابی سلاح «سواتی» بسته است. گفتنی است لهستان و روسیه هم برای امضای توافق با ارمنستان در حال رقابت بودند، اما هند موفق به امضای این توافق شد.

هر چند که هند نسبت به پاکستان موضع حمایتی خاصی در قبال مساله قره باغ تاکنون از خود نشان نداده است اما در صورت سنگینی کردن کفه ترازوی جنگ به نفع آذربایجان احتمال ارسال و رساندن سلاح به ارمنستان توسط آن کشور وجود دارد.

دشمنی ارمنستان با ترکیه به عنوان دوست مهم پاکستان

ترکیه همیشه از مواضع پاکستان در هر مساله ای حمایت کرده است و در مقابل نیز پاکستان این مساله را درک کرده و تا حدودی دنباله رو سیاست های این کشور در رابطه با آذربایجان و ارمنستان بوده است.

از سال 1970 میلادی تاکنون پاکستان همواره از مواضع سیاست خارجی ترکیه در قبال کشورهای مسلمان حمایت کرده است و براین عقیده است که کشورهای مسلمان باید از یکدیگر در قبال کشورهای غیرمسلمان دفاع کنند.

سطح بالای همکاری های نظامی ارتش پاکستان و آذربایجان

آذربایجان از مشتری های دائمی تسلیحاتی و نظامی پاکستان است، خرید چندین فروند از هواپیماهای آموزشی سوپر مشاق پاکستان و سایر تسلیحات در کنار آموزش نیروهای نظامی این کشور از پاکستان نیز باعث شده است تا این دو کشور بیش از

بیش به یکدیگر نزدیک باشند.

آذربایجان در کنار ترکیه و کشورهای عربی بیشترین سهمیه حضور دانشجویان و افسران ارشد نظامی را در دانشگاه های افسری بین المللی پاکستان دارند همچنین آموزش خلبان ها و نیروهای مخصوص ارتش آذربایجان غالباً در پاکستان صورت می گیرد. جمهوری آذربایجان تا سال آینده دو فروند هواپیمای جت جنگنده پیشرفته موسوم به تندر 17 را از پاکستان تحویل خواهد گرفت و به ناوگان نیروی هوایی ارتش خود می افزاید.

سال گذشته مقامات کشور آذربایجان مهمان ویژه عارف علوی رئیس جمهور پاکستان در مراسم رژه سالروز استقلال پاکستان بودند و این نشان دهنده روابط بسیار حسنه این کشور با پاکستان است.

باید به این نکته توجه داشت که هر چند احتمال فرستادن نیروی نظامی از پاکستان به آذربایجان و دخالت نظامی این کشور در مناقشه تقریباً امکان پذیر نیست لیکن در صورت ادامه درگیری ها و کشمکش در منطقه قره باغ کمک های مستشاری فزاینده پاکستان به این کشور دور از انتظار نخواهد بود.

در پایان باید یادآور شد مواضع جمهوری اسلامی پاکستان در قبال مساله قره باغ در ادامه بیشتر به حمایت یا عدم حمایت اردوغان از یکی از طرفین درگیر منازعه بستگی خواهد داشت.

یادداشت: حسین محمدی